DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અહેવાલપાત્ર

ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં

ફોજદારી અપિલીય હકૂમત

ફોજદારી અપીલ નં. ૮૯૮/૨૦૨૨

સ્વામીનાથન કુંચુ આચાર્ય ...અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય. ...સામાવાળા(ઓ)

હુકમ

ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ

૧. ગુજરાત વડી અદાલત દ્વારા અમદાવાદ ખાતે વિશેષ ફોજદારી અરજી નં. ૬૭૦૮/૨૦૨૧ માં પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૨૨ ના હુકમથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટતા

અનુભવતા, કે જેમાં, પ્રણવ આચાર્યે, ઉંમર ૫ વર્ષની સદેહ હાજરી માટેની હેબિયસ કોર્પસની રિટ માંગતી રિટ અરજી જે અહીં અપીલકર્તા– બાળકના દાદા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે, તેમાં વડી અદાલતે બાળકનો કબજો હરીફ સામાવાળા નં. ૪ ને સોંપ્યો છે, જે અહીં બાળકના માસી છે, અપીલકર્તા ૧– મૂળ રિટ અરજદાર– દાદાએ વર્તમાન અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

૨. અહીં ૭૧ વર્ષના અપીલકર્તા બાળકના દાદા છે. સામાવાળા નં. ૪ એ માસી છે જેને વડી અદાલતે બાળકનો કબજો સોંપ્યો છે.

૨.૧ બાળકના માતા–પિતા અમદાવાદમાં કામ કરતા અને રહેતા હતા. બાળક અને તેના માતા–પિતા ખુશીથી રહેતા હતા. કમનસીબે, બાળકના બંને માતા–પિતા કોવિડ–૧૯ની બીજી લહેર દરમિયાન મૃત્યુ પામ્યા હતા. બાળકના પિતા– રાજેશ આચાર્યનું ૧૩.૦૫.૨૦૨૧ ના રોજ અને બાળકની માતા રાખી આચાર્યનું ૧૨.૦૬.૨૦૨૧ ના રોજ અવસાન થયું હતું. જ્યારે બાળકના માતા–પિતાને કોવિડ–૧૯ નો ચેપ લાગ્યો હતો, ત્યારે સગીર બાળક અહીં સામાવાળા નં. ૪– માસી સાથે રહેતો હતો. અપીલકર્તા– વડી અદાલત સમક્ષ મૂળ રિટ અરજદાર– દાદાએ વર્તમાન રિટ અરજી મારફત વડી અદાલતનો સંપર્ક કર્યો હતો – હેબિયસ કોર્પસની રિટ, જેમાં આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે

સામાવાળા નં. ૪ – માસી તેમને તેમના પુત્ર અને પુત્રવધૂના ઘરમાં પ્રવેશવાની અને બાળકની વસ્તુઓ લેવાની મંજૂરી નથી આપી રહી. એવો પણ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે અપીલકર્તાને બાળકને મળવાની પણ મંજૂરી નથી. તેથી, અપીલકર્તા – દાદાએ ૫ વર્ષના સગીર બાળકનો કબજો માંગ્યો હતો. વિવાદિત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા, વડી અદાલતે સગીર બાળકનો કબજો સામાવાળા નં. ૪ – માસીને સોંપ્યો છે. આ તબક્કે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે વડી અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા ૧૩.૦૯.૨૦૨૧ ના વચગાળાના હુકમને અનુસરતા, સગીર બાળકનો વચગાળાનો કબજો અપીલકર્તાને સોંપવામાં આવ્યો હતો, જે વડી અદાલત સમક્ષ રિટ અરજીના અંતિમ નિકાલ સુધી અપીલકર્તા પાસે રહ્યો હતો. વિવાદિત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા, વડી અદાલતે અપીલકર્તાને ૩૧.૦૫.૨૦૨૨ ના રોજ બાળકનો કબજો સોંપવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે. વડી અદાલતે વધુમાં અવલોકન કર્યું છે કે એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં. ૪ દાદા–દાદીને નિયમિત ધોરણે બાળકને મળવાનો અધિકાર આપે, સારુ રહેશે કે મહિનામાં બે વખત, જ્યારે પણ બંને પરિવારોને અનુકૂળ હોય. વડી અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને હુકામનો કાર્યકારી ભાગ નીચે મુજબ છે:

–

"૭.૨ ઉપરોક્ત હકીકતોને જોતા અને એકંદર સંજોગોને ધ્યાને લેતા, અમારા મતે બાળકનું કલ્યાણ અને શ્રેષ્ઠ હિત સામાવાળા નં. ૪ (માસી) નામે હેમાંગિની @ મિન્ટુ મદનમોહન સૂર્યેવંશી સાથે છે. તેથી, સગીર બાળક પ્રણવ રાજેશ આચાર્યનો કબજો માસી એટલે કે સામાવાળા નં. ૪ ને આપવામાં આવે. અરજદારને ૩૧ મે, ૨૦૨૨ ના રોજ સવારે ૧૧.૦૦ થી સાંજે ૫.૦૦ ની વચ્ચે બાળકનો કબજો સોંપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. સામાવાળા નં. ૪ ને નવા શૈક્ષણિક વર્ષથી દાહોદ ખાતેની શાળામાં બાળકનું શિક્ષણ સુનિશ્ચિત કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. પ્રવેશ માટેની કાર્યપદ્ધતિની ઔપચારિકતાઓ શક્ય તેટલી વહેલી પૂર્ણ થવાની અપેક્ષા છે.

૭.૩ વધુમાં, ઘટકોને સંતુલિત કરવા માટે અરજદાર અને તેની પત્નીની ઉંમરને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે અપેક્ષા રાખીએ છીએ કે સામાવાળા

નં. ૪ દાદા–દાદીને નિયમિત ધોરણે બાળકને મળવાનો અધિકાર આપે, સારુ રહેશે કે મહિનામાં બે વખત, જ્યારે પણ બંને પરિવારોને અનુકૂળ હોય. ઇચ્છનીય છે કે વેકેશન અને રજાઓ દરમિયાન સામાવાળા નં. ૪ બાળકની ઇચ્છાને આધિન બાળકને તેના દાદા–દાદીની મુલાકાત લેવાની અને તેમની સાથે રહેવાની મંજૂરી આપે. બાળક અને અરજદાર વચ્ચે નિયમિત ધોરણે વીડિયો કોલિંગ થવાની પણ અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. કહેવાની જરૂર નથી કે સામાવાળાઓ પાસેથી બાળક અને તેના દાદા–દાદી વચ્ચે સેતુ તરીકે વર્તવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે જેથી ભાવનાત્મક બંધન અકબંધ રહે.

૭.૪ જોકે એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે આ હુકમ કોઈ પણ રીતે કાયદાની સમર્થે અદાલત સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવે તેવી કોઈ પણ અરજી માટે અરજદારના અધિકારને વિપરીત અસર કરશે નહીં."

૨.૨ સામાવાળા નં. ૪ – માસીને બાળકનો કબજો સોંપવાનો નિર્દેશ આપતા વડી અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને હુકમથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટતા અનુભવતા, અપીલકર્તા–બાળકના દાદાએ હાલની અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

૩. શ્રી ડી. એન. રે, વિદ્વાન વકીલ અપીલકર્તા – બાળકના દાદા વતી હાજર થયા છે અને શ્રી રઉફ રહીમ, વિદ્વાન વકીલ અહીં સામાવાળા નં. ૪ – મુખ્ય હરીફ પક્ષ – બાળકના માસી વતી હાજર થયા છે.

૪. અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રેએ રજૂઆત કરી છે કે અપીલકર્તા બાળકના દાદા છે, જે તેના સગીર પૌત્રનો કબજો માંગે છે, જેણે તેના બંને માતાપિતા ગુમાવ્યા છે.

૪.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વડી અદાલતે બાળકનો કબજો સામાવાળા નં. ૪ કે જે બાળકના માસી છે તેને સોંપવાના નિર્દેશમાં ગંભીર ભૂલ કરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વડી અદાલત દ્વારા દાદા–દાદીને બાળકનો કબજો ન આપવા/ચાલુ રાખવા અંગે કોઈ માન્ય કારણો આપવામાં આવ્યા નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વડી અદાલતે અપીલકર્તા/દાદા–દાદીને કબજો ન સોંપવા અને તેના બદલે માસીને કબજો સોંપતી

વખતે રજૂ કરેલા કારણો સુસંગત નથી.

૪.૨ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વડી અદાલત દ્વારા એવા કોઈ તારણો આપવામાં આવ્યા નથી કે અપીલકર્તા દાદા હોવાને કારણે તેના પૌત્રની સંભાળ લેવાની સ્થિતિમાં નહીં હોય.

૪.૩ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માત્ર એટલા માટે કે અપીલકર્તા – દાદા ૭૧ વર્ષના છે અને તેમના પત્ની– દાદી ૬૩ વર્ષના છે અને તેથી, એવું માનવું કે દાદા–દાદી પૌત્રની વધુ સારી સંભાળ લેવાની સ્થિતિમાં નહીં હોય તે સ્વીકારી શકાય તેમ નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આવી કોઈ ધારણા ન હોઈ શકે.

૪.૪ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એ જ રીતે બાળકનો કબજો સામાવાળા નં. ૪– માસીને સોંપવામાં આવે છે તેના અન્ય કારણોમાં એ પણ છે કે તેણીનો પરિવાર મોટો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં. ૪ નો પરિવાર મોટો હોવા માત્રથી, એવી કોઈ ધારણા ન કરી શકાય કે તેઓ અપીલકર્તાના પૌત્રની અપીલકર્તા– દાદા–દાદી કરતાં વધુ સારી રીતે સંભાળ લેશે.

૪.૫ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બાળકે પણ અપીલકર્તા અને તેમની પત્ની– દાદા–દાદી વિરુદ્ધ એવું કશું કહ્યું નથી કે તેની સારી રીતે સંભાળ લેવાઇ રહી નથી.

૪.૬ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દાદા–દાદીના તેમના પૌત્રના કબજા માટેના દાવાની સામે કેસની હકીકતો અને સંજોગો જોતા અને દાદા–દાદી તેમના પૌત્રની સંભાળ રાખવા માટે વધુ સારી સ્થિતિમાં હશે, વડી અદાલતે બાળકનો કબજો સામાવાળા નં. ૪–માસી ને સોંપવામાં સંતુલનને વિચલિત કરીને ગંભીર ભૂલ કરી છે.

૫. સામાવાળા નં. ૪ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રઉફ રહીમે વર્તમાન અપીલનો વિરોધ કરતી વખતે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે જ્યારે નક્કર કારણો આપીને અને બાળકના કલ્યાણ અને વ્યાપક હિતને ધ્યાનમાં રાખીને, જ્યારે વડી અદાલતે સામાવાળા નં. ૪ – માસીને બાળકનો કબજો સોંપવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે, ત્યારે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને આ અદાલત દ્વારા તેમાં દખલ ન કરી શકાય.

૫.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં. ૪ – માસી એક અપરણિત સ્ત્રી છે અને બાળકની કાળજી લેવામાં, સંભાળ રાખવામાં, અને તેના કલ્યાણ અને ઉછેર તરફ ધ્યાન આપવા માટે સારી સ્થિતિમાં છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માસીની ઉંમર લગભગ ૪૬ વર્ષની છે અને M.Com થયેલા છે અને સંતોષકારક પગાર ધરાવતા કેન્દ્ર સરકારના કર્મચારી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યાં સુધી અપીલકર્તાની વાત છે,

તેઓ ૭૧ વર્ષના નિવૃત્ત સરકારી કર્મચારી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, તેથી, જ્યારે સંતુલનની વાત હોય ત્યારે, તે કિસ્સામાં સામાવાળા નં. ૪ – માસી, અપીલકર્તા – દાદા કરતાં બાળકની સંભાળ રાખવા અને કાળજી લેવા માટે વધુ સારી સ્થિતિમાં હશે.

૫.૨ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વડી અદાલતે સુસંગત તમામ પરિબળોને ધ્યાનમાં લીધા છે, જેમ કે (i) માસીની ઉંમર ૪૬ વર્ષની છે; (ii) તેણી M. Com થયેલા છે અને દાદા કરતાં વધુ લાયક છે; (iii) તેણી સંતોષકારક પગાર ધરાવતા કેન્દ્ર સરકારના કર્મચારી છે; (iv) સંયુક્ત પરિવારમાં રહેવાનો નોંધપાત્ર હકારાત્મક તફાવત શૈક્ષણિક જરૂરિયાતો જેવી કે શિક્ષકો સાથે વાતચીત, સહશૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓની જરૂરિયાતને પહોંચી વળવા માટે વધુ યોગ્ય છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વડી અદાલત દ્વારા બાળકના સંપૂર્ણ વિકાસ માટેના તમામ સંબંધિત પરિબળોને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં. ૪ – માસી ૦૯.૦૭.૨૦૨૧ ના રોજ બાળકનો સેન્ટ સ્ટીફન્સ સ્કૂલ, દાહોદ, જે એક પ્રતિષ્ઠિત શાળા છે તેમાં પ્રવેશ પણ મેળવી ચૂક્યા છે. આ શાળા દાહોદમાં તેમના રહેણાંક આવાસની નજીક છે અને મુસાફરીમાં કોઈ મુશ્કેલી નથી.

૫.૩ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા – દાદા એક નિવૃત્ત વ્યક્તિ છે અને પેન્શન પર નભે છે જે વધુ નથી.

૫.૪ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ અદાલતે **પેરી કણસાગરા વિરુદ્ધ સ્મૃતિ મદન કણસાગરા; (૨૦૧૯) ૨૦ SCC ૭૫૩** અને **આશિષ રંજન વિરુદ્ધ અનુપમા ટંડન અને અન્ય; (૨૦૧૦) ૧૪ SCC ૨૭૪** કેસોમાં અવલોકન કર્યું છે કે સગીર બાળકના કબજાનાં કિસ્સામાં બાળકનું કલ્યાણ અને હિત સર્વોપરી રહે છે.

૫.૫ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને વર્તમાન અપીલને રદ કરવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૬. અમે સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને પૂરા સાંભળ્યા છે.

૭. શરૂઆતમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે અપીલકર્તા બાળકના દાદા છે અને તે અને તેઓની પત્ની – દાદા–દાદી તેમના સગીર પૌત્રનો કબજો માંગી રહ્યા છે, જેણે કોવિડ–૧૯ રોગચાળામાં તેના માતાપિતા ગુમાવ્યા છે. સામાવાળા નં. ૪ એ બાળકના માસી છે જેને વિવાદિત હુકમ દ્વારા, વડી અદાલતે બાળકનો કબજો સોંપવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે. એ પણ નોંધવું જરૂરી છે કે અપીલકર્તા અમદાવાદમાં રહે છે અને સામાવાળા નં. ૪ – માસી દાહોદમાં રહે છે, જે એક આદિવાસી વિસ્તાર/જિલ્લો છે.

૭.૧ વડી અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને હુકમમાંથી અને સગીરનો કબજો સામાવાળા નં. ૪ – માસીને સોંપતી વખતે વડી અદાલતમાં જે બાબત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે તે એ છે કે અપીલકર્તા દાદા–દાદી અનુક્રમે ૭૧ અને ૬૩ વર્ષના છે, જેની સામે સામાવાળા નં. ૪ એ ૪૬ વર્ષના છે; સામાવાળા નં. ૪ – માસીનો પરિવાર મોટો છે; અપીલકર્તા એક નિવૃત્ત સરકારી કર્મચારી છે – જે પેન્શન પર આધારિત છે કે જેની સામે સામાવાળા નં. ૪ સરકારી કર્મચારી છે અને તેથી તેણી સગીરની સંભાળ રાખવા માટે વધુ સારી સ્થિતિમાં હશે. તેથી, વડી અદાલતે અભિપ્રાય આપ્યો છે કે બાળકના વ્યાપક હિત અને કલ્યાણને ધ્યાનમાં રાખીને કબજો સામાવાળા નં. ૪ – માસીને સોંપવામાં આવે છે. જો કે, એ જ સમયે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે બાળકે અપીલકર્તા – દાદા–દાદી સાથે રહેવાનો ઝુકાવ દર્શાવ્યો છે, જેને ૨૩.૧૨.૨૦૨૧ ના એક હુકમમાં નોંધવામાં આવ્યું છે. એ નોંધવું જોઈએ કે વડી અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા વચગાળાના હુકમ અનુસાર સગીરનો કબજો દાદા પાસે રહ્યો હતો. વડી અદાલત દ્વારા એવું કોઈ અવલોકન નથી કરાયું કે વચગાળાના કબજાના સમયગાળા દરમિયાન, અપીલકર્તા – દાદા–દાદીએ સગીરની યોગ્ય સંભાળ લીધી ન હતી. સગીર દ્વારા કોઈ ફરિયાદ

કરવામાં આવી ન હતી. તેનાથી વિપરીત અને અહીં ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, સગીરે અપીલકર્તા સાથે રહેવાની ઇચ્છા દર્શાવી છે. વડી અદાલત દ્વારા એવું કોઈ અવલોકન નથી કરાયું કે વચગાળાના કબજાના સમયગાળા દરમિયાન, અપીલકર્તા – દાદા–દાદીએ સગીરના હિતને હાનિકારક વર્તન કર્યું હતું અને/અથવા તેઓએ યોગ્ય કાળજી લીધી ન હતી.

૭.૨ વડી અદાલતે સગીરનો કબજો માસીને સોંપતી વખતે ઉપર પુનઉૅત્પાદિત કરેલા જે કારણો આપ્યા છે, તેમાં અમારો અભિપ્રાય છે કે તે કારણો/આધારો સુસંગત હોઈ શકે છે પરંતુ યોગ્ય નથી. એવી કોઈ ધારણા ન હોઈ શકે કે માસી સ્વતંત્ર આવક ધરાવતા અપરિણીત; દાદા–દાદી કરતાં નાની ઉંમરના અને મોટો પરિવાર ધરાવતા હોવાથી દાદા–દાદી કરતાં વધુ સારી સંભાળ લેશે. આપણા સમાજમાં હજુ પણ દાદા–દાદી હંમેશા તેમના પૌત્રની વધુ સારી સંભાળ લેશે. દાદા–દાદીની તેમના પૌત્રની સંભાળ રાખવાની ક્ષમતા અને/અથવા આવડત પર શંકા ન કરવી જોઈએ. એવું કહેવાય છે કે દાદા–દાદીને મુદ્દલ કરતાં વ્યાજ વહાલું હોય છે. ભાવનાત્મક રીતે પણ દાદા–દાદી હંમેશા તેમના પૌત્રની વધુ સારી સંભાળ રાખશે. દાદા–દાદી પૌત્રો સાથે ભાવનાત્મક રીતે વધુ જોડાયેલા હોય છે. અહેવાલ છે કે તેઓ સગીરને અમદાવાદની એક

શાળામાં પ્રવેશ અપાવવામાં પણ સફળ રહ્યા છે. સગીરને દાહોદમાં શિક્ષણની સરખામણીએ અમદાવાદમાં, જે એક મેટ્રો સિટી છે, વધુ સારું શિક્ષણ મળશે. નિવૃત્ત વ્યક્તિ હોવાને કારણે, દાદા–દાદી સરકારી વિભાગમાં સેવારત સામાવાળા નં. ૪ કરતાં વધુ સમય આપશે અને સગીરની વધુ સારી રીતે સંભાળ લેશે. આવક અને/અથવા ઉંમર અને/અથવા મોટો પરિવાર સંતુલનને ઝુકાવવા માટેનો અને પૌત્રનો કબજો દાદા–દાદીને ન આપવા માટેનો એકમાત્ર માપદંડ ન હોઈ શકે. પુનરાવર્તન કરીએ તો, એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે વડી અદાલતે અપીલકર્તા અથવા દાદા–દાદી સામે એવું કંઈ અવલોકન નથી કર્યું કે તેઓએ બાળકના વચગાળાના કબજા દરમિયાન સગીર પૌત્રની યોગ્ય કાળજી લીધી નથી, અને/અથવા તેઓએ સગીરના હિતને હાનિકારક કામ કર્યું હતું. અમે વડી અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલા પ્રયાસોની પ્રશંસા કરીએ છીએ અને વડી અદાલત દ્વારા તે ખૂબ જ મુશ્કેલ પસંદગી હતી. જો કે, ઉપર વર્ણવેલ કેસની હકીકતો અને સંજોગો અનુસાર અને ઉપર જણાવેલા કારણો માટે, અમારો અભિપ્રાય છે કે વડી અદાલતે અપીલકર્તા – દાદા–દાદીને બાળકનો કબજો ન સોંપીને અને/અથવા ચાલુ રાખીને અને બાળકનો કબજો સામાવાળા નં. ૪ – બાળકની માસીને સોંપીને

ભૂલ કરી છે. અમારો અભિપ્રાય છે કે જો ઉપર જણાવેલા કારણોસર દાદા–દાદી અને માસી વચ્ચે સંતુલન સાધવાની વાત હોય, તો સંતુલન ચોક્કસપણે દાદા–દાદીની તરફેણમાં ઝુકશે. જો કે, ગેરસમજણ ન કરવામાં આવે કે માસી તેની મરણ જનાર બહેનના સગીર પુત્રની યોગ્ય સંભાળ લઈ શકે તેમ નથી.

૮. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા કારણોને જોતા, વડી અદાલત દ્વારા સગીર બાળકનો કબજો અપીલકર્તા – દાદાને સોંપવાને બદલે સગીર બાળકનો કબજો સામાવાળા નં. ૪ – માસીને સોંપવાનો વિવાદિત ચુકાદો અને હુકમ ટકી શકે તેમ નથી અને તે રદ કરવા પાત્ર છે અને તે મુજબ તેને રદ કરવામાં આવે છે. જો કે, એ પણ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન હુકમ સક્ષમ અદાલત સમક્ષ ગાર્ડિયન એન્ડ વોર્ડ અધિનિયમની કલમ ૭ હેઠળની પડતર કાર્યવાહીના અંતિમ પરિણામને આધિન રહેશે.

અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે સગીર બાળક – પ્રણવ આચાર્યનો કબજો અપીલકર્તા – દાદા–દાદી પાસે ચાલુ રાખવામાં આવે, જેઓને સગીર – પ્રણવ આચાર્યની સંભાળ રાખવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. અપીલકર્તાને સગીરનું અમદાવાદની શાળામાં વધુ સારું શિક્ષણ સુનિશ્ચિત કરવા માટે પણ નિર્દેશ

આપવામાં આવે છે. જો કે, સામાવાળા નં. ૪ ને મુલાકાતનો અધિકાર હશે અને અમે અપેક્ષા રાખીએ છીએ કે અપીલકર્તા બાળકની સુવિધાને આધિન મહિનામાં એક વખત નિયમિત ધોરણે બાળકને મળવાનો અધિકાર આપે. વધુમાં એવું પણ અવલોકાન કરવામાં આવે છે કે વેકેશન અને/અથવા રજાઓ દરમિયાન અપીલકર્તા બાળકને માસી – સામાવાળા નં. ૪ ની મુલાકાત લેવાની અને સાથે રહેવાની મંજૂરી આપી શકે છે, જે અલબત્ત બાળકની ઇચ્છાઓ અને સુવિધાને આધિન રહેશે અને તે બાળકના શિક્ષણ અને ઇતર પ્રવૃત્તિઓ સહિત બાળકના હિતને પ્રતિકૂળ અસર કરી શકશે નહીં. બાળક અને માસી વચ્ચે નિયમિત ધોરણે વીડિયો કોલિંગ થવાની પણ અપેક્ષા છે. અમે બંને દાદા–દાદી અને માસી – તેમના પરિવારને (મોસાળ પક્ષે) વિનંતી કરીએ છીએ કે તેઓ સહિયારી અને સ્નેહાળ રિતે વર્તે અને સ્નેહાળ સંબંધો રાખે જે સગીર પ્રણવ આચાર્યના વ્યાપક હિતમાં રહેશે. અમે તમામ સંબંધિત લોકોને વિનંતી કરીએ છીએ કે તેઓ કડવાશને ભૂલી જાય અને ભૂતકાળને ભૂલી જાય અને સગીર પ્રણવ આચાર્ય, જેણે કમનસીબે માત્ર પાંચ વર્ષની ઉંમરે તેના માતા–પિતાને ગુમાવ્યા છે, તેના ભવિષ્યને ધ્યાનમાં રાખીને ભવિષ્ય તરફ નજર કરે. આ આશા અને વિશ્વાસ સાથે અમે વર્તમાન કાર્યવાહીને સમાપ્ત

કરીએ છીએ. વર્તમાન અપીલને તદનુસાર મંજૂરી આપવામાં આવે છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગો અનુસાર ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ રહેશે નહીં.

.....ન્યાયમૂર્તિ.

[એમ. આર. શાહ]

નવી દિલ્હી;

જૂન ૦૯, ૨૦૨૨

.....ન્યાયમૂર્તિ.

[અનિરુદ્ધ બોઝ]

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.